

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра теоретико-методичних основ фізичного виховання

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*
галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*
спеціальність – *014 Середня освіта (Фізична культура)*
освітньо-професійна програма – *Середня освіта (Фізична культура)*

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. Опис навчально-педагогічної практики

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчального курсу
Кількість кредитів ECTS: 6 Загальний обсяг годин: 180 Тижневих годин: 6	Галузь знань: <u>01 Освіта/ Педагогіка</u> Спеціальність: <u>014 Середня освіта (Фізична культура)</u> Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура) Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Тип курсу: обов'язковий Рік підготовки: 4 Семестр: 7 Лабораторна робота: 102 Самостійна робота: 78 год. Вид контролю: залік

ВСТУП

Навчальна програма навчально-педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура).

В системі підготовки вчителя важливе місце належить педагогічній практиці. Вона є зв'язуючою ланкою між теоретичним навчанням майбутніх вчителів та їх самостійною роботою у навчально-виховних закладах, надає досвід педагогічної діяльності.

Навчально-педагогічну практику, яка здійснюється в умовах, максимально наближених до реальних, студенти проходять на випускних курсах, передбачена навчальними планами на IV курсі в VII семестрі.

В умовах державності України, становлення національної школи роль педагогічної практики у забезпеченні професійної готовності студентів до реалізації навчальної, виховної і розвивальної функцій фізичної культури як предмета в школі особливо зростає. Концепція фізичного виховання в школах України вимагає докорінної перебудови у формах і методах роботи вчителя.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія і методика фізичного виховання, педагогіка, психологія, анатомія, фізіологія, фізіологія спорту.

Під час педагогічної практики поглиблюються і закріплюються знання студентів із теорії і методики фізичного виховання, анатомії, фізіології, фізіології спорту, психології, педагогіки, а також виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння. Студенти вчать спостерігати й аналізувати уроки фізичної культури, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. У процесі педагогічної практики студенти оволодівають умінням проводити уроки фізкультури різних типів, використовуючи ефективні методи і прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності учнів.

План проведення педагогічної практики студентів

Назва практики	Курс	Семестр	Термін проведення	Класи	Кількість годин
Навчально-педагогічна практика	IV	VII	Вересень - грудень	2 – 9 класи	180

Базою педагогічної практики для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) є загальноосвітні навчальні заклади I-II, I-III ступенів м. Кременця.

Головними умовами ефективності педагогічної практики є теоретична обґрунтованість, навчаючий та виховуючий характер, комплексний підхід до її змісту та організації, систематичність і наступність.

Програма навчального курсу складається з таких змістових модулів:

1. Організаційна робота.
2. Навчальна робота
3. Виховна робота
4. Методична робота
5. Захист педагогічної практики, залік

1. МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1.1 Метою педагогічної практики є розвиток у студентів вміння здійснювати навчання фізичної культури в школі на базі компетенції та знань з основ теорії і методики фізичного виховання, педагогіки і психології; уміння поєднувати теоретичні знання з методикою навчання з практичною діяльністю навчання учнів; забезпечення практичного пізнання студентами закономірностей професійної діяльності й оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу; виховання у студентів потреби систематично збагачувати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці. Студенти мають оволодіти системою професійних вмінь у процесі проведення навчально-виховної та дослідницької роботи на середньому і старшому етапах навчання учнів під час педагогічної практики.

1.2 Основні завдання навчально-педагогічної практики

Навчальні:

- ❖ забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- ❖ розвивати у практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчальної діяльності;
- ❖ формувати у студентів психологічну готовність до роботи у школі.

Наукові:

- ❖ поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду вчителів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- ❖ формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- ❖ виховувати у студентів стійкий інтерес і любов до професії вчителя;
- ❖ формувати в майбутніх учителів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей учителя, потреби в педагогічній самоосвіті;
- ❖ розвивати в практикантів уміння здійснювати виховну роботу.

Професійні:

- ❖ вивчати шкільну документацію: план роботи школи, особові справи учнів, щоденники, класні журнали, календарне планування вчителів;
- ❖ проводити психолого-педагогічні спостереження за учнями класу, виявляти їхні вікові та індивідуальні особливості, рівень розвитку, рівень вихованості;
- ❖ правильно визначати:
 - типи уроків, їхню організаційну структуру залежно від мети, змісту, вікових особливостей учнів і конкретних умов проведення уроків;
 - організаційні форми, методи й засоби проведення уроків у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи вікові, психологічні особливості учнів й конкретні умови навчання;
 - навчальну, виховальну, розвивальну мету уроку зі спеціальності та в позакласних виховних заходах, а також організаційні форми й методи їх проведення;
- ❖ раціонально добирати інвентар та обладнання до уроків відповідно до навчальної мети;
- ❖ своєчасно й уміло застосовувати ТЗН і засоби мультимедіа для проведення виховних годин;
- ❖ стимулювати інтерес та активність учнів до засвоєння умінь і навичок, розвивати фізичні якості, увагу, мислення, мовлення;
- ❖ здійснювати психолого-педагогічний аналіз уроків.

У результаті проходження навчально-педагогічної практики формуються такі компетентності та очікуються програмні результати навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорії та методів освітніх наук, педагогіки, фізичного

виховання і спорту, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов.

Загальні:

Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу.

Фахові:

Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.

Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання у фізичному вихованні.

Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей.

Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

Програмні результати навчання:

Усвідомлює витoki і еволюцію формування теорії та методики фізичного виховання, медико-біологічні та психологічні основи і технологію фізичного виховання представників різних вікових груп, санітарно-гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Знає закони і принципи розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичного виховання та спорту.

Знає основні закони природничо-наукових дисциплін у професійній діяльності, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

Спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології.

Здатний здійснювати організацію діяльності населення з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації.

Здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурного та економічного контексту.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Програма складається з 5 змістових модулів

І змістовий модуль: „Організаційна робота”

- участь у настановній конференції;
- знайомство із методистами з фаху;
- ознайомлення студентів із завданнями практики;
- повідомлення студентам, які документи вони зобов'язані подати в кінці практики;
- знайомство із базою практики;
- знайомство із внутрішнім розпорядком школи, розкладами уроків фізичної культури та дзвінків;

- знайомство із вчителем фізичної культури на базі практики та класними керівниками;
- складання графіку проведення уроків;
- оформлення щоденника спостережень.

Форма звітності: **щоденник**.

Самостійна робота: (8 год.) студенти самостійно ознайомлюються з правами та обов'язками студента- практиканта, метою та завданням практики, опрацьовують зразки оформлення документації, вивчають базу педпрактики, ознайомлюються із програмою по фізичній культурі, документацією вчителя фізичного виховання, теоретично готуються до написання конспектів уроку.

II змістовий модуль: „Навчальна робота”

- консультації із вчителем фізичного виховання та методистом щодо написання конспектів уроків;
- підготовка до проведення уроків;
- написання конспектів уроків;
- підготовка спортивного обладнання та інвентаря до проведення уроків;
- проведення уроків фізичного виховання;
- проведення спортивного свята або змагання.

Форма звітності: конспекти залікових уроків, позакласних заходів з фаху, щоденник.

Самостійна робота: (20 год.) написання конспектів, проведення секційного заняття та спортивних змагань з видів спорту, опрацювання теоретичного матеріалу з методики навчання стройових та загальнорозвиваючих вправ, підготовка до самостійного проведення уроків, підбір інвентаря та обладнання, відповідно до теми уроку, консультації з методистом по фаху.

III Змістовий модуль: „Виховна робота”

- консультації із методистом щодо виховної роботи;
- знайомство із класним керівником;
- підбір теми і сценарію для виховної години;
- проведення виховної години;
- аналіз і оцінка за проведення виховної години.

Форма звітності: конспект виховного заходу, щоденник.

Самостійна робота: (12 год.) вивчення та аналіз планів виховної роботи школи та класних керівників базової школи, вивчення специфіки учнівського колективу, вивчення теоретичного матеріалу щодо проведення самостійно виховної та позакласної роботи, вечорів, диспутів, написання сценарію виховної години, підготовка до проведення виховної години.

IV змістовий модуль: „Методична робота”

- опрацювання теоретичного матеріалу з ТМФВ щодо методики проведення уроків фізичної культури;
- аналіз проведеного уроку;
- вивчення схем написання документації;
- консультації із методистом по підготовці документації до звіту.

Форма звітності: щоденник, конспекти залікових форм роботи.

Самостійна робота: (8 год.) вивчення методичного забезпечення предмету фізична культура, аналіз планів методичних об'єднань базової школи, спостереження та аналіз уроків фізичної культури, опрацювання теоретичного матеріалу з методики проведення частин уроку, опрацювання правил організації спортивних змагань та суддівства з різноманітних видів спорту, теоретична підготовка до проведення уроків з фізичної культури, вивчення схем написання звітної документації.

V змістовий модуль: „Захист педагогічної практики, залік”

- консультації щодо оформлення документації;
- перевірка документації навчально-педагогічної практики;
- підготовка до звітної конференції;

- виготовлення стінгазет;
- проведення звітної конференції;
- оцінювання навчально-педагогічної практики.

Форма звітності: залік.

Самостійна робота: (6 год.) підготовка залікової документації до звітної конференції, виготовлення стінгазети.

Розподіл балів, що присвоюються студентам за виконання програми педпрактики

Розподіл балів/Змістові модулі						Сума
М 1	М 2	М 3	М 4	М 4	М 5	
Організаційна робота	Навчальна робота	Виховна робота	Методична робота	Документація, звіт	Захист педагогічної практики, залік	
10	25	10	20	20	15	100

3. ФОРМА І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Керівник від бази практики організовує табельний облік проходження практики, контролює щоденну роботу студентів, переглядає зібрані ним матеріали.

Керівник практики від академії періодично контролює проходження практики, приймає заходи до забезпечення ефективного виконання студентами програми.

По закінченню практики студенти здають диференційований залік комісії, що призначається завідуючим кафедрою. В склад комісії входить викладач, що веде курс, з якого проводилась практика, керівники практики від академії і, по можливості, від бази практики. Студенти на залік подають перевірений керівником звіт, підписаний відповідними особами, щоденник, конспекти залікових уроків, виховних заходів, секцій.

Основні показники оцінки практики: усна відповідь студента, якість звіту, відгук керівника практики від академії та бази. Якщо оцінка по практиці незадовільна, студент повинен ще раз пройти практику в повному обсязі.

Критерії оцінки діяльності студентів під час проходження навчально-педагогічної практики.

За шкалою ЕСТБ	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C	Добре	75-81
B	Задовільно	67-74
F	Задовільно	60-66
FX	Незадовільно	35-59
X	Незадовільно	0-34

Опис критеріїв оцінки роботи студентів у період практики

Оцінка навчальної, позакласної і виховної роботи визначається відповідно до таких критеріїв:

- **"відмінно"** - усі види робіт проведені на високому науково-методичному та ідейно-виховному рівні. Раціонально застосовувались різні методи навчання, прийоми організації та активізації діяльності учнів;
- **"добре"** - навчальна, позакласна та виховна робота була і організована на достатньому рівні. Недостатньо ефективно вирішувались окремі завдання практики, були незначні помилки в побудові і проведенні уроків та заходів;
- **"задовільно"** - студент під час педагогічної практики недостатньо ефективно використовував методи та прийоми навчання, слабо активізував діяльність учнів, не завжди знаходив з учнями спільну мову, під час аналізу занять або заходів не бачив своїх помилок і недоліків, недбало підготував документацію з планування та звітності;
- **"незадовільно"** - під час педагогічної практики

студент систематично допускався суттєвих помилок у відборі методів і засобів для розв'язання оздоровчих, навчальних і виховних завдань, не забезпечувалась належна дисципліна учнів, студент виявив суттєві прогалини в знаннях психолого-педагогічної теорії, некритично, безвідповідально ставився до своїх обов'язків.

Підсумки практики підводяться під час захисту педагогічної практики, де враховується не тільки якість виконання індивідуального плану, але й дисциплінованість, організованість, ініціатива, творчість студента, його педагогічні здібності, бажання надати допомогу педагогічному колективу школи.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3809-ХІІ (зі змінами від 19 квітня 2011р. № 3236-VI)
2. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовки населення України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80
3. Гуревич И.А. Круговая тренировка на уроках в 9-11 классах. Физическая культура в школе. 1990. №3. С. 15.
4. Демчишин А.П. та ін. Рухливі та спортивні ігри в школі. Посібник для вчителів. К.: Освіта, 1992. 175с.
5. Дробин Б.А. Развитие физических качеств на уроках легкой атлетики в VIII – IX классах. Физическая культура в школе. 1990. №8.
6. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры: Учебник для институтов физической культуры. М.: "ФиС", 1991. 54с.
7. Медведев В.Ф. Основы планирования уроков физической культуры в школе (методические рекомендации). Харьков, 1987. 46с.
8. Папуша В.Г. Фізичне виховання школярів: Навчальний посібник. Тернопіль, 2000. 247с.
9. Педагогічна практика. Методичні рекомендації з питань організації та проведення педагогічної практики бакалаврів, спеціалістів, магістрів факультету фізичного виховання. Тернопіль, 2004.
10. Сарапулова Е.А. Фізкультхвилинка – це серйозно. Фізичне виховання в школі. 1997. №4. С.20-22.
11. Шаулин В.Н. От обучения – к учению. Физическая культура в школе. 1992. №1. С.18.
12. Шиян Б.М. Теория і методика фізичного виховання школярів. Частина I. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2001. 272 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Воспитание детей в школе: новые подходы и новые технологии. Под ред. Н.Е. Щурковой. – М., 1998.
2. Жирякова А.А. Из опыта воспитательной работы школы.Классный руководитель. 2001. № 2.
3. Караковский В.А. Воспитывать коллективистов / В.А. Караковский // Педагогический

поиск // Сост. И.Н. Боженков. – М., 1999.

4. Петухова Л.В. Из опыта планирования работы с классным коллективом. Классный руководитель. 2001. №3.
5. Пушкарева Т.Н. Планирование воспитательной работы с учащимися среднего звена. Классный руководитель. 2001. № 3.
6. Щуркова Н.Е. Новые технологии воспитательного процесса. М., 1994.
7. Ястребова А.П. Программа воспитательной деятельности классного руководителя. Классный руководитель. 2001. № 6.